

Akademie věd ČR hledá mladé vědce

OTEVŘENÁ VĚDA

AKADEMIE VĚD ČR

Den Země s Akademií věd ČR 2014

Čeká na vás program akcí **určený studentům, pedagogům, školním skupinám a veřejnosti** sestavený u příležitosti Dne Země 2014, jenž se každoročně po celém světě připomíná 22. dubna již od roku 1971. I Akademie věd ČR se k této tradici připojuje a v měsíci dubnu pořádá několik akcí zaměřených na vědy o Zemi.

V průběhu měsíce dubna se na několika pracovištích Akademie věd ČR v Praze, Ostravě, Ondřejově, Průhonicích a na Milešově uskuteční Den otevřených dveří či jiné vzdělávací akce pro veřejnost.

Dubnový program doprovodí výstavy fotografií v hlavní budově Akademie věd ČR na Národní 3 v Praze 1 a v budově Geofyzikálního ústavu AV ČR v Praze 4 na Spořilově.

Všechny akce jsou zdarma.

01 Geopark

Názorný a interaktivní *Den Země hrou* v Geoparku

Čtvrtek 24. 4. 2014, 9:00–13:00 hod.

Areál Geofyzikálního ústavu AV ČR, Boční II/1401, Praha 4-Spořilov

V Geoparku Geofyzikálního ústavu AV ČR v Praze na Spořilově návštěvníci naleznou hlavní horninové typy, ilustrující vliv procesů probíhajících v kůře naší planety na její výslednou podobu. Připraveny budou modely významných geologických procesů - vrásnění, exploze vulkánu, tvorba vulkanické prohlubně neboli kaldery, vznik písečného vulkánu, zemětřesení. Bude možné **dupáním vyvolat slabé zemětřesení** a zaznamenat ho citlivým seismometrem, **poslechnout si poněkud hlučná zemětřesení** v západních Čechách, prohlédnout si **horniny pod mikroskopem** a **změřit teplotu hluboko v zemi**. Vše doprovodí výklad odborníků z Geofyzikálního ústavu AV ČR.

K programu se připojí taktéž popularizátoři Otevřené vědy a další vědečtí pracovníci z akademických ústavů spořilovského areálu Akademie věd ČR.

Pozorování Slunce

Pracovníci Astronomického ústavu AV ČR v areálu Geoparku umístí přenosný dalekohled na pozorování Slunce nebo v případě zatažené oblohy na pozorování okolních pozemských předmětů.

GPS hra *O velké vodě*

Znáte geocaching? Chtěli byste se naučit správně používat navigační systém GPS? Pro návštěvníky všech věkových kategorií bude po celou dobu připravena hra *O velké vodě*! Naučíte se používat satelitní navigaci a s jejím využitím zjistíte, jak je to s povodněmi v Česku. Koho ohrožuje velká voda? Co s sebou přináší? Odborné rady a tipy jak pracovat s GPS ráda sdělí popularizátorka Otevřené vědy Veronika Oubrechtová.

Meteorologie v lahvi

Ústav fyziky atmosféry AVČR připraví ukázkou současného i staršího měření základních meteorologických prvků, tj. teploty, vlhkosti a rychlosti větru a seznámí účastníky s pozorováním oblačnosti. Můžete se těšit také na zajímavé pokusy. Na vlastní oči uvidíte, jak si vyrobit oblak v láhvi a zkusíme si do ní „chytit“ i malé tornádo.

Akce se koná za každého počasí, když nebude hezky, budou modely a stánky umístěny do budovy Geofyzikálního ústavu AV ČR. Vstup na akci je možný i bez předchozí rezervace.

Vítání jsou jak žáci a studenti základních i středních škol, tak veřejnost. **Program je vhodný pro školní skupiny, které doporučujeme předem ohlásit Mgr. Vladislavě Nádeníčkové e-mailem na adrese: nadenickova@ssc.cas.cz a rezervovat si konkrétní hodinu návštěvy Geoparku.**

02 Dny otevřených dveří pro veřejnost

Den otevřených dveří na astronomické observatoři v Ondřejově

Neděle 27. 4. 2014, 10:00–16:00 hod.

Místo: Astronomický ústav AV ČR, Fričova 298, 251 65 Ondřejov, okres Praha-východ

Před začátkem turistické sezóny se návštěvníkům otevře Muzeum na observatoři a historická kopule původní observatoře založená Dr. Josefem Janem Fričem.

Návštěvníci se také budou moci podívat na návštěvnickou galerii největšího dalekohledu v České republice. Kromě těchto prohlídek, které se uskuteční v 10, 11, 12, 13, 14, 15 a 16 hodin, bude za jasného počasí připraveno pozorování Slunce v Západní kopuli historické hvězdárny i přenosným dalekohledem (sluneční skvrny). Prohlídku i pozorování doprovodí odborný výklad, přístupna bude též výstava 11 posterů: Světelné znečištění aneb Proč naši předkové viděli lépe na oblohu?

Návštěvníky observatoří provede popularizátor Otevřené vědy Pavel Suchan.

Vstup zdarma, bez předchozí rezervace. Akce je určena široké veřejnosti.

Více informací naleznete na stránkách Astronomického ústavu <http://www.asu.cas.cz/>.

Den otevřených dveří v Botanickém ústavu AVČR

Úterý 22. 4. 2014, 9:00–17:00 hod.

Místo: Botanický ústav AVČR, Lesní 322, 252 43 Průhonice

Nedaleko Prahy, v malebném údolí potoka Botiče, se nachází skvost nejen naší, ale i světové zahradní architektury - Průhonický park, patřící mezi památky UNESCO. V parku je situována jedna z nejvýznamnějších botanických institucí ČR, Botanický ústav AVČR, v. v. i. Přijďte se seznámit s výzkumem, který zde probíhá a podívat se, jak vypadají naše laboratoře a genofondové sbírky.

Isozymová laboratoř

Zajímá Vás, jak se pomocí isozymů zkoumají rostliny? Na tuto otázku vám odpoví naši odborníci. Čeká vás prohlídka laboratoře se stručným výkladem zkoumané problematiky.

Analytická laboratoř

Chcete se dozvědět, k čemu slouží atomová absorpční spektrometrie s plamenným a elektrotermickým režimem, UV-vis spektrometrie, průtoková fotometrická analýza, jak se stanovuje pH, elektrická vodivost či obsah organických látek? Přijďte se podívat k nám.

Optická laboratoř

Víte, jak vypadá třeba semínko pod 1000x zvětšením? Už jste viděli elektronový mikroskop? I ten a mnohá další optická zařízení uvidíte a zajímavosti z naší práce se dozvíte právě u nás.

Genofondové sbírky

Botanická zahrada se zaměřuje na vytváření studijních a expozičních sbírek vybraných rodů a uchování jejich genofundu. Zahrada byla až do poloviny devadesátých let nepřístupná veřejnosti a sloužila pouze k uchování genofundů a výzkumu. Po otevření architektonicky ztvárněné expoziční zahrady se zde návštěvníci mohou seznámit s expozicemi věnovanými jednotlivým rodům v reprezentativním výběru. Nyní máte jedinečnou příležitost nahlédnout do genofondových sbírek s odborným výkladem.

Alpinum Průhonického parku

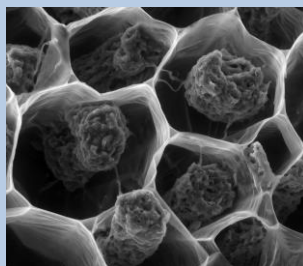
Alpinum se rozkládá v členitém a svažitém terénu na skalních výchozech, které lemují údolí potoka Botiče směrem od zámku po návrší Chotobuz. Svou rozlohou 6,5 ha se řadí k největším alpinům v Evropě. Unikátní je způsob založení s využitím přirozených skal, které slouží jako stanoviště pro pěstované rostliny a současně jako kompoziční prvek velké přírodně krajinářské kompozice.

Akce je zdarma a je určena především studentům a pedagogům středních škol, ale i širší veřejnosti.

Program je vhodný pro školní skupiny. Možnost návštěvy parku s odborným výkladem.

Nutná rezervace konkrétní hodiny návštěvy.

Kontakt: popularizátorka Otevřené vědy RNDr. Lenka Záveská Drábková, Ph.D., e-mail: drabkova@ibot.cas.cz. Více informací naleznete na stránkách Botanického ústavu <http://www.ibot.cas.cz/>

03 Geopozoruhodnosti regionu v Ostravě

Geopozoruhodnosti regionu

Čtvrtek 24. 4. 2014, 9:00–17:00 hod.

Místo: Hlavní třída v Ostravě-Porubě

Ve stánku Ústavu geoniky AV ČR se jak malí, tak velcí návštěvníci seznámí s vybranými geologickými lokalitami Moravskoslezského kraje.

Dozví se, že uhlí, tolik typické pro Ostravsko, není jen hluboko pod zemí, že mohou přímo v Ostravě navštívit lokalitu, kde uhelná sloj vychází na povrch. Prohlédnou si vzorky odebrané z korálového útesu z lomu Kotouč ve Štramberku a také zjistí, že 50 km od Ostravy leží sopka, která byla činná ještě před 2,5 mil. let.

Programem provedou Lucie Ruppenthalová a Pavel Konečný, ostravští popularizátoři Otevřené vědy.

Vstup je zdarma a bez předchozí rezervace.

Kontakty na organizátory:

Mgr. Lucie Ruppenthalová

popularizátorka Otevřené vědy

Ústav geoniky AV ČR, v. v. i.

Studentská 1768, 708 00 Ostrava - Poruba

Email: lucie.ruppenthalova@ugn.cas.cz

Tel.: +420 596 979 330

Ing. Pavel Konečný, Dr.

popularizátor Otevřené vědy

Ústav geoniky AV ČR, v. v. i.

Studentská 1768, 708 00 Ostrava - Poruba

Email: pavel.konecny@ugn.cas.cz

Tel.: +420 731 463 945

04 Výstup na Milešovku

Výstup k meteorologické observatoři Milešovka

Neděle 27. 4. 2014, 9:00–16:00 hod.

Místo: obec Bílka až Meteorologická observatoř Milešovka, ÚFA AV ČR, 417 63 Žalany, okres Teplice

Víte, že Milešovka je považována za největrnější horu Česka a že známý německý přírodovědec a cestovatel Alexander von Humboldt označil pohled z jejího vrcholu za 3. nejkrásnější vyhlídku na světě?

Připravili jsme pro všechny zvědavé nedělní program, který vás seznámí s mnoha dalšími zajímavostmi spojenými s touto horou. **Po značené červené a následně modré turistické trase z obce Bílka na vrchol Milešovky** budou umístěny **plakáty, na kterých naleznete zajímavé informace o Chráněné krajinné oblasti České Středohoří, geologii a flóře Milešovky** a v neposlední řadě o **meteorologickém měření** na observatoři.

Na vrcholu pak na vás bude čekat meteorolog RNDr. Petr Zacharov, Ph.D. a zástupce CHKO České Středohoří, kteří vám rádi odpoví na vaše dotazy. Možný bude i výstup na věž observatoře, odkud se vám naskytne unikátní pohled na okolní krajinu.

Observatoř Milešovka je situována na **nejvyšším vrcholu Českého středohoří** ve výšce 837 m n. m., na vrcholku izolované kuželové hory. Jde o výraznou krajinnou dominantu, okolní terén převyšuje až o 400 m. Jedná se o znělcový kužel, který vznikl při hlavní třetihorní fázi vulkanické činnosti. Svahy Milešovky jsou téměř kompletně zalesněny. V okolí se nachází řada hnědouhelných lomů, tepelných elektráren, tepláren, chemických a jiných průmyslových podniků, které významně ovlivňují čistotu ovzduší v této lokalitě. Meteorologická pozorování na Milešovce probíhají od roku 1905. Výzkum na observatoři se specializuje na chemismus a fyzikální vlastnosti usazených srážek. Od jara do podzimu se na observatoři provádí odběry vzorků vody z nízké oblačnosti (popř. mlhy). V zimním období se odebírají vzorky námrazy. Odebrané vzorky se poté dále chemicky analyzují.

Akce je zdarma a určena široké veřejnosti. Doporučujeme si vzít na cestu dobré a pevné boty.

Kontakt: RNDr. Petr Zacharov, Ph. D., Ústav fyziky atmosféry AVČR, v. v. i., Boční II 1401, 14131 Praha 4 – Spořilov, petas@ufa.cas.cz, tel.: +420 732 184 470.

05 Výstavy

Výstava fotografií

Chráněná území České republiky očima wikipedistů

Od 8. do 30. 4. 2014

Místo: budova AV ČR, Národní 3, Praha 1

Otevřeno v pracovní dny od 10:00 do 18:00 hod.

Svobodná internetová encyklopedie Wikipedia dnes patří k nejčastěji využívaným zdrojům informací. Cílem Wikipedie je obsáhnout znalosti ze všech oblastí lidského vědění, a tak se věnuje i přírodním krásám naší vlasti. Na našem území se nachází více než 2400 oblastí, které podléhají zvláštní zákonné ochraně, a navíc přes 5000 památných stromů a alejí. Výsledkem je pestrá mozaika území chráněných pro řadu specifických vlastností živé i neživé přírody. Wikipedie se snaží tato území zmapovat jak textem, tak fotografiemi. Tato výstava fotografií představuje na malé ploše průřez obrazovými informacemi o našich přírodních krásách na stránkách Wikipedie.

Vstup na výstavu zdarma.

O autorech

Největší encyklopedie světa, Wikipedie, vzniká dobrovolnou činností tisíců lidí, kteří ve svém volném čase bez nároku na honorář vytváří její obsah: Editoři této encyklopedie, tzv. wikipedisté, jsou pro veřejnost neznámí, i když se s jejich dílem setkáváme dnes a denně při používání internetu. K jejich anonymitě přispívá i skutečnost, že svá díla zveřejňují většinou pod přezdívkami a jen někteří vystupují z internetové anonymity. Wikipedisté tak raději nechávají hovořit svá díla než sebe.

Výstava fotografií

Národní parky jihozápadu USA

Od 24. 4. 2014 do 29. 5. 2014

Místo: Geofyzikální ústav AV ČR, Boční II/1401, Praha 4-Spořilov

Otevřeno od 8:00 do 16:00 hod.

Tato oblast je pokládána za slabikář veškeré geologie. Vystaveny budou snímky skalních útvarů všech typů, kanyony včetně toho největšího, gejzíry i bublající prameny a navíc obrovské sekvoje. Fotografie pocházejí z parků a rezervací Crater Lake, Yellowstone, Arches, Bryce Canyon, Grand Canyon, Monument Valley a dalších.

Irena Bucharová (1958) vystudovala nejprve obor geologie na Přírodovědecké fakultě UK a poté pracovala v oblasti ložiskové a inženýrské geologie. Později studovala na FF UK a změnila také svoji profesi – vyučuje angličtinu. V letech 2009 – 2010 spolupracovala s Národním muzeem v Praze v souvislosti s výstavou Příběh planety Země. Fotografováním se zabývá od svých studentských let. Absolvovala Akademii současné fotografie Studia PvM a Školu kreativní fotografie, systematicky se fotografii věnuje od roku 2005, kdy začala své fotografie prezentovat na skupinových i autorských výstavách. Hlavními tématy její tvorby jsou krajina, reportáž a portrét.

Změna programu vyhrazena. Verze 17. 03. 2014

Informace týkající se programu poskytuje:

Mgr. Vladislava Nádeníčková

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.

Divize vnějších vztahů – Odbor projektů a grantů

Národní 1009/3, 110 00 PRAHA 1

Tel.: +420 221 403 814

E-mail: nadenickova@ssc.cas.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Den Země s AV ČR 2014 se koná v rámci projektu Otevřená věda III - popularizace přírodovědných a technických oborů a komunikace výzkumu a vývoje ve společnosti. (reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0023). Tento projekt je realizován za finanční podpory ESF a státního rozpočtu České republiky.